

Observatoriu este de două ori în
septembra, miercurea și sâmbătă.

Pretiulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa
cu 1 fl. mai multe pe anu; — trimis
cu postă în lăințrul monarhiei
pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— În strainatate pe 1 anu 10 fl.
sau 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau
11 franci; — numeri singuratici se
dau căte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Nr. 1.

Preseitate de anulu nou.

Serbarea anului nou este datina multu mai vechia decât insusi Christianismul. Vre-o di oarecare, că inceputu alu unei parti din viati'a omesca, era tînuta si serbata in tota anticitatea, pre cîtă pôte fi ea cunoscuta din istoria. La evrei, dupa-ce au fostu scosi din Egiptu cu vreo 2 mii de ani inaintea nascerei lui Isus Christosu, legislatorul lor Moisé profetulu, le-a ficsatu dio'a de anulu nou pe la finea lui Septembre (lun'a Ethanim, dupa calendarul modernu lun'a Tisri), si se anuntia poporului prin sunete de trîmbitie se, de unde si numia sabatulu trîmbetielor, éra lui Iehova ii ducea victime de arsu in focu. La Romanii antici anulu nou era pusu pe 1 Ianuariu in onore dieului Ianus celu cu doue fecie, prim care se reprezentă anulu vechiu si anulu nou. Darurile de anulu nou era forte usitate in antic'a Roma, in cîtă mai tardiu acelui usu se prefaceuse in lege. In acea di familiale patriciane avé dreptu se pretendă dela clientii loru presenti, sau asia numite daruri, demne de rangulu ce avea in societatesa cea inalta. In periodulu imperatorilor chiaru si acestia cerea presente, sau mai bine tributu, dela toti locitorii Romei. Dupace inse dio'a de anulu nou ceda in serbatorile Saturnalielor, ale caroru urme le vedem in carnevalulu modernu si in nebuniile lui, poporul mai avea datin'a de a-si petrece in mancari si beuturi, in cantece si salturi, incepndu dela 17 Decembre, in care isi daruiá unii altora obiecte diverse, mai virtosu inse facili de cera si figurimi de lutu, olisiore s. a. Chiaru si sclavii (sierbi) avea atunci dile de bucuria, éra anume intr'o di anumita siedea si se ospetă la mese alaturea cu domnii si cu domnenele loru, cari inca le si sierbiá ca in semnu de satisfactiune pentru suferintele loru de preste anu si ca reminiscienta la epoca de aur a dieului Saturnu, pre candu se dice că ar fi dominat intru ómeni pace si bucuria, libertate si egalitate universale.

Christianii in secolii de antaiu se feria de serbarea anului nou, din caus'a neauditelor desfrenari la care degenerasera Saturnaliile, ba tocma si serbatorea jidovesca; era cîteva sinode pana la celu trullanu din Constantinopole (An. 692) au si afurisit serbatorile acelea. Ele inse s-au transformatu successive in ceea ce vedem si astazi: Craciun u

si Anulu nou. Dara anului nou i s'a datu alta semnificatiune: memori'a Taiarei impregiuru, că si Craciunului memori'a nascerei lui Is. Christosu. Mai multu timpu inse anulu nou se incepea la Craciunu, chiaru si in Germania, de unde au trecutu in Ungaria, inpreuna cu datin'a de a trimite presente, daruri, sau precum le dicu slavii, plocone.

Dara noi romanii de unde amu luatu acestea serbatori, anume si anulu nou? Le-amu luatu si le avemu de acolo, de unde le are Itali'a si tote poporale invecinate cu acea peninsula, si nu cunoscem studiu ethnographic mai instructivu, mai interesantu si placutu, de cîtă ar fi acesta pentru natumea intréga. Incepaturi bune s'au facutu pe acestu terenu de cîtra mai multi literati, si chiaru pana acum resultatele sunt din cele mai dorite.

„Dara ce atata vorba de dascali carturari, — se spuneti voi, unde ne sunt presente de anulu nou alu nostru, despre care vorbirati la inceputu, căci éta, amu intratu in trensulu, de si cu 12 dile mai tardiu decât ceealalta lume europea?

Astemerati ve inpatienti'a ómeni buni, căci acestu anu nou a incarcatu pe spinarea sa, anume pentru intregu poporul de nationalitate romana locitoriu in Ungaria si Transilvania, presente cîte nu aru incacea in tote casele si locuintele dvostre, candu ati voi se le primiti. Intre acele la loculu antaiu sunt ABCdarie, gramatici si dictionarie magiare, in atatea milioane si sute de mii de exemplarie, pre cîti romani si romane se afla in vietia, si pre cîti se voru mai nasce celu pucinu in urmatorii 6 ani. Noi inse vedem ca dv. nu ve indestulati cu acelela presente respectabili, sunteti astadata lacomi că patricianii din Rom'a, v'ati mai dedatu si cu ceea ce numesc turcii „Bacsisius“, pe care ilu ceru dela tota lumea. Prea bine.

Asia dara anulu nou ve mai aduce si unu deficitu, deocamdata numai de 22 milioane 802.398 fl. val. austriaca; si daca nu ve saturati nici cu atata, iubilariu ministeriale „Pester Lloyd“ ve promite pe parola sa de onore, că pana la finea anului veti avea marea bucuria de a vedé acelasiu deficitu adausu inca celu mai pucinu cu 11 milioane fl.*

Dvostra inse prea v'ati indulcitu in presente, si stati se dati asaltu pentru mai multu. Roga-mu-ve

*) Nr. 8 din 8 Ianuariu.

Foisióra „Observatoriului“.

Eva séu Giurulu Lumei in cinci scrisori.

De Paul Féval.

Traducere de: Dimitrie Petrescu.

(Urmare si fine.)

A cincia scrisore.

Robertu catre Scarlatu.

Nu sciu dieu cum se me desvinovatiescu, Scarlate, mai cu séma pentru ostenél'a ce ti ai datu de a scrie la Buenos-Ayres. N'am trecutu inca marea; sunt totu la Dinan, si nenorocita mea calatorie in giurulu lumei pare-mi-se că s'a amanatu pentru totu déuna.

N'ai de cîtă se judeci.

De mai multu de cincispredece luni, priimescu forte regulatu scrisorile tale. Iérta-me că le amu lasatu nerespunse. Câtă de nemotivata se fia tacerea mea, asiu mai fi prelungit-o pôte, fără o intalnire ce am avutu aci din intemplare. Am vediutu pe unul de vecinii tei din Pontoise. Cum, Scarlate! te ai insuratu! Insuratu de trei luni, si eu se nu sciu nemicu! Acesta scire m'a pusu intr'o mirare ce nu-ti pocui descrie. A trebuitu dar că unu locitoriu din Pontoise se se ratacésca pana in Britan'a, pentru că se afu acesta noutate!

Dar nu acesta me surprinde; din contra, me miru ca, spre a comite o fapta atât de negra, nu te ai retrasu in fundulu vre unei pustii. Tu, Scarlate, insuratu! Candu gandescu la acele minunate bucati de elocintă ce-mi adresai prin posta, candu imi adeu aminte de poternicele tale argumente contra casatoriei, unu risu nesfirsit me apuca.

Si eu sunt insuratu, Scarlate; si déca nu trebue se-ti ascundu nimicu, acesta e caus'a indelungatei mele

taceri. Cum asiu fi indrasnitu se'mi marturisescu gresial'a celu mai infocatu apostolu alu vietiei de holtei? Amu gresit, éra tu, si mai multu; sunt siguru că nu vei mai incepe, cîtă vei trai, lupta pe terenul acesta.

Dupe cum diseiu, in epoca candu iti scriamu ultim'a mea scrisore, eramu forte inamoratu si forte nefericitiu, atata de nefericitiu, ca me inbolnaviua asia de reu, in cîtă eramu aprope se me vindecu de totu de superarile mele. In culmea suferintiei mele, neastemperulu meu celu mai mare era din caus'a lady Wolsley. Nu o poteam urmá, fia care minutu ce trecea imi parea ca aduce unu nou obstacol aliantiei nostre. Unde era ea?

Statui in patu cinci luni. Dupe acestu tempu, abia insanatosiati, luai unu locu pentru Jersey, socotindu se trecu fara intardiere in Angleter'a. Înainte de a pleca, imi veni gustulu se mai revedeu odata Vauvertulu, acea casa in adeveru fatala, unde-mi gaisisem bucuria si durerile mele. Era nótó candu sosisi pe malurile Rancei. Prin o curioasa intemplare, peisajul era luminat cu si anteia data candu venisese in aceste locuri. Luna se redică la spatele ruinelor castelului si lasá Vauvertulu in umbra. O suma de amintiri venira indata se me coprindea; me intinsese machinalmente pe santiulu, si in loculu pe care-lu scii; apoi acesta asemenea desceptandu in mine o sperantia, me intorsei deodata, acceptandu-me aprope a revedea pe Eva, asia cum mi-se arata se la ferestra.

Si o vedui, intr'adeveru, liniscita, zimbitore. Că mai inainte, privirea ei se indreptă spre mine si nu me parasea. Unu tipatu innabusit uimi scapa din peptu; infierbentat de friguri, trecui gardulu dintr-o saritura. Unu minutu in urma si intram in camer'a in care Eva imi aparuse.

O femeie cernita stă langa soba. La sgomotulu ce facui intrandu, se intorste. Recunoscui pe lady Wolsley. In acestu momentu, poterile me parasira de o data; cadiu pe unu scaun si mi perdiu cunoscinta. Candu imi reveniu in simtiri, eram singuru cu lady Wolsley. Aruncau in giurulu apartamentului o

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare cîte 7 cr., la adon'a si a treia cîte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurul public.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usior prin asemnatunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiu.

Sibiu, 3/15 Ianuariu 1879.

Anulu II.

se aveti ceva patientia numai pana candu dñii ministri voru mai regulă si noulu imprumutu de statu pre langa micul interesu 10 sau 11% pe anu, pentru-că datori'a Ungariei se ajunga la cifra rotundiéra de 800 milioane, si atunci una parte considerabile din interesele anuali va cadea totu că presentu asupra pungei dvostre.

Ore inse bine este, frumosu este, că dv. se primiti mereu la presente si se nu faceti nici-unu contrapresentu? Nu asia se intielegu serbatorile Saturnaliilor. Omenii de buna educatiune sciu că o mână spala pe alt'a si că darulu daru astăpta. Apoi se remana vorba aci intre patru ochi: noi amu potea scapă cu unele contra-presente, alese din obiecte forte vechi, precum este de exemplu: limb'a nostra nationale cu tota literatur'a ei, trecutulu de mii de ani cu tota istoria nostra, tote scările cîte le-amu infinitatiu noi si parintii nostrii cu sudori de sange, onore si reputatiunea nostra nationale, castigulu intregu scosu dupa laborea de preste anu, si ce nu s'ar ajunge, una parte din fundu, din capitalu, éra că adausu, pucintica dare de sange, representata pe anu prin 15—20 de mii dintre feriorii nostrii cei mai sanetosi.

Daca onorabilii nostrii lectori nu se indestulesc nici cu acestea presente de datu si luatu in Saturnaliile moderne, culp'a nu este a nostra, ci a anului 1879. Noi din partea nostra vomu continua si estimpu a'i desdauna sacrificandu ceea ce avem, adeca tote poterile nostre, spre a inmultiti nutremantul spirituale pentru toti, a sustiné si consolidá credinti'a intr'unu viitoru multu mai fericitu.

Republc'a francesa consolidata.

Dumineca in 5 Ianuariu s'au facutu in Francia alegerile senatoriale.

Trebuiau a se alege 82 senatori, intre cari 75 alu caroru mandatul espirase conformu constitutiunii, care prevede reinouirea in seri de cîte 75 la fia-care trei ani, si 7 ale caroru locuri devenisera vacante prin mórtea titularilor.

Succesulu a fostu stralucit, a trecutu chiaru peste asteptarea generale.

Sau alesu 64 republicani.

D. Gambetta, in discursulu tienutu la banchelu ce i se oferise de caletorii de comerciu, a disu:

privire spariata; se opri pe portretulu in picioare alu unei fete tinere inbracata cu costumulu svedesu. Lady Wolsley imi urmarea privirea si zimbea cu dulcetia:

— Nu o recunosc? imi dise ea; este Eva.

— D-ta esci! strigai eu ducendu'i man'a la bu-diele mele.

A trebuitu se intielegu atunci ca Eva, misterios'a mea apparitiune, nu era altuceva de cîtă unu portretu.

Lady Wolsley, cu tote acestea isi lasase man'a intr'a mea.

Eu fusei celu care me departaiu acuma cu unu felu de spaima gandindu-me, ca milordu potea intrá si se ne surprindia. Ea intielesse gandirea mea, o lacrima i veni in ochi.

Fia-i tierin'a usiora, demnului nobleman, Scarlate! Abia atunci bagaiu de séma, ca lady Wolsley purtă yestmine de veduva.

Eta povestirea autentica a sfirsitului lordului Wolsley, lord prin curtoasie, dupa cum dicu Anglesii, pentru ca nu era de catu alu siépteala fiu alu unui membru din camer'a de susu. Chiar' in diu'a candu femeia lui imi scrisese acelu biletu de adio, ce me lovise atata de tare, luase locu in diligent'a dela St.-Malo, pentru a rezerva o cabina pe vaporulu cu care era se plece la Jersey. La capulu stradei, tota lumea desculse, dupa obiceiu. Milord singur nu vroiu se asculte de nimicu, si se cocotá pe imperiala. Acesta éra o ultima bravada si era forte multumit u o potea aruncá in trécatu inamicului seu de mórté, Ierzualului. Pe la sfertulu povernisiului, caii o luara in trépatu, pe la mijlocu in galopu; ceva mai departe cadiura preste capu, si lordulu Wolsley, aruncatul pe deasupra loru, isi frângase gâtul. Vedeva lui, in locu de a urmá caletori'a, reveni la Vauvert. Acesta 'mi esplica pentru ce, in totu tempulu morbului meu unu trismis misteriosu venia in tote dilele se cera nouatai despre mine.

Poti judeca déca insanetosiarea 'mi-a fostu dulce. Trei luni după ce-si purtă doliulu, Eva (imi place s'o numesc asia) a devenit soci'a mea. Nu te acusá

„Amu anunziat o majoritate de doue-dieci voturi! Ei bine, d-loru, acum — si, pentru ca suntu ómeni care 'si facu o petrecere de-a me tráta de prorocu mincescui inainte de realizarea evenimentelor — imi place se le marescu necazulu — dicu ca nu va fi de doue-dieci voturi; mergu mai departe, nu voru fi chiaru doue-dieci si cinci, nu — vomu avé si surprinderi.“

Intr'adeveru, a fostu, déca potemu dice asia, o surprindere.

Majoritatea republicana in viitorul Senatu francesu este de 57 voturi.

In fine, poporul francesu dupa siépte ani de lupta, de practicare cu staruintia si neobosire a institutiunilor republicane, incorona oper'a lui prin aceste alegeri, care se potu considerá cá definitiv'a intemeiare a republicei.

Senatul, inventat de coalitiunea reactionara nu spre a fi unu corpu ponderatoru si moderatoru, ci cu scopu de a nabusi séu de a neutralizá vointia oraselor prin sate si votulu universale directu prin votulu cu doue grade; Senatul, creatu pentru a intretiene anarchia si nepotint'a gubernamentale si pentru a discreditá legalitatea republicana, incésa de a mai fi o institutiune de conflictu permaninte.

Elu a intrat, prin alegerile de la 5 Ianuariu, cá unu elementu de ordine, de progresu, de pace si de concordia, in rendulu institutiunilor intemeiate pe voint'a nationale si a devenit u noua potere pentru jun'a republica.

„Gubernulu, a disu d. Thiers, va fi in fine alu celor mai intielepti“ si dis'a sa s'a adeveritu cu tóta lupt'a, cu tóte incercarile chiaru criminale ale coalisatilor monarchisti de a pune stavile in-deplinirei vointiei natuunii.

Salutam cu respectu marea natuune, care a sciuu se impie astufelu vointiele sale pe calea legala si care a datu lumei unu stralucit u exemplu de ce pote face unu poporu cu buletinulu de votu, candu ilu intrebuintidu cu petrundere, candu isi esercta drepturile neurmatau, cu staruintia si cu dorint'a binelui publicu mai pre susu de ori-care altu.

S'a inputat adesea Franciei, cá unu mare defectu, ca ea a fostu poporul ratiunii abstracte, alu ratiunii ideale; déru acésta constitue geniul nationale alu Franciei, calitatea ei prin escenită. Ea a fostu totu-d'a-una in capulu ideilor, a iubitu libertatea pentru libertate si — fara se incetese de a fi ce a fostu — a observat in tempu de siepte ani o politica prudente, mesurandu-si silintele dupa posibilitate, si astadi culege fructele acestei intiepti politice.

Corespondintele parisianu alu diarului Times, constatandu evolutiunea produsa in idei in Franta, mantienerea linistei pe care agitatorii n'au isbutit se o turbure, succesulu Espositiunii si ospitalitatea cordiale ce Francia republicana a oferit Europei monarchice, dice:

„O asemenea situatiune era pene acum necunoscuta generatiunii actuale si inamicii Republicei recunoscu ei ensisi, ca ea nu mai pote peri d'aci inainte de cătu prin gresiele ei.“

de catu pe tine, aparatoru inconsecantu alu celibatului, déca nu ai sciuu tóte acestea mai curendu. Si acum caletori'a mea in giurulu lumei e negresit terminata. Te consilieus se vii se me visites la Dinan. Aci, voiu avea o mare bucurie de a te inbracisia, si de a ceti femeiei tale eroicele tale filipice in contra casatoriei.

D i v e r s e .

— Dupa ce Danedii in anulu 1679 au intreprinsu o expeditiune de resbelu in contra Hamburgului fara inse cá se 'si ajunga tient'a dorintielor avute, locitorii din Hamburg pusera se se bata o moneda, care pe aversu purta urmatoreea inscriptiune: „Regale Danemarcei a fostu inaintea Hamburgului; ce au seversitu se pote ceti pe ceealalta parte.“ — Pe reversu nu se afá inse nemica.

— Un tieranu fu intrebatu de catra preotulu seu se i spuna, ca cine l'au facutu si nesciindu se i respondia, preotulu adresa aceeasi intrebare unui baiatu de 6 ani. „Nu-ti este rusine, i dise apoi preotulu, se nu scii ceia ce scie si unu copil?“ „Acésta nu este nici o mirare, replica betranul tieranu, eu sunt betranu si am uitatu, dara acestu strengaru de baiatu este numai de ieri de alaltaeri, elu o pote sci.“

— Generalulu Latour Maubourg isi pierduse intr'o lupta unu pecioru. — ilu seu i dicendu-i: plangea de mila, dara generalulu ilu „Taci, nebunule, pentru ca de t' acuma mai atu numai o cisma, éra nu doue cá pana acum“

Dómna pe sórtea ei, ca-ci si-a desarmat inamicii, Republica francesa pote merge acum sicuru si fara stavile spre scopulu ei, fericirea intregului poporu.

„Romanulu.“

Parlamentulu Bulgaru.

In privint'a parlamentului bulgaru se scrie din Rusciuk catre „Politische Correspondenz“ urmatorele:

„Adunarea notabililor bulgari in Tirnova, care va indeplini rolul unei Constituante, va coprinde 286 membri, parte alesi, parte numiti de gubernu, si se va inparti in trei grupe.

Grupa cea d'antaiu se va compune din: a) presiedintii celor trei consiliu din fia-care judetiu (Okroug), adica consiliul municipal, administrativ si judecatorescu; Bulgari'a de Nordu avendu 38 districte, acésta clasa de representanti va fi de 114 membri; b) presiedintii consiliului supremu administrativ si alu consiliului supremu judecatorescu din fia-care sangiacu (guberniu); suntu cinci asemenea sangiacuri ale caror residintie suntu orasiele Rusciuk, Varna, Tirnova, Vidin si Sofia. Presiedintii consiliilor judecatoresci se numescu de gubernu, astfelu ca dintre deputatii grupu d'antaiu se fia 43 membri numiti de gubernu si 81 alesi de poporu.

In grup'a a dou'a suntu 120 deputati, care voru fi alesi in 120 colegii electorale de cete 10,000 locuitori. Alegetorul e fia-care Bulgaru in estate de 22 ani, care posede o proprietate séu are o profesion. Suntu esclusi de la dreptulu de alegetorul servitorii, ucenicii si lucratiorii cu diu'a. Poporatiunea Bulgariei de Nordu se socotesce a fi de 1.200,000 suflete.

In a treia grupa suntu: a) 10 membri ai inaltului cleru crestinu, si anume 9 episcopi bulgari si episcopulu grecu din Varna; b) multiulu — capulu bisericiei otomane — din Vidin si marele rabinu din Sofia; c) 30 membri pe care are dreptul se i aléga actualulu gubernatore alu Bulgariei. Se pote cá elu se aléga 10 pene la 11 mohometani pentru representarea poporatiunii mohometane, care se socotesce a fi de vre-o 100,000 suflete.

Adunarea va alege pe presiedintele seu si biououl. Principele Dondukov va deschide prim'a siedintia cu o cuventare, éru dupa aceia va numi pe d. Sukianoff cá se ilu represinte. Elu va stá la dispositiunea Adunarii si va fi consultatu de densa, inse nu va avé nisi o potere séu dreptu de votu. In discursulu seu de deschidere, principele Dondukov va informa Adunarea ca ea pote se respinga, se modifice séu se inlocuiésca cu altu ceva legile organice, precum si proiectulu de Constitutiune care s'a tramisu la Petersburg si se astépta acum se sosescu cu sanctiunea tiarului.

Cea d'antaiu sessiune va tiené patru pene in siese septemanii. Dupa aceia Adunarea isi va suspenda lucrările si in Aprilie se va intr'uni din nou. Atunci inse numerulu deputatilor din grup'a a doua va fi indouit, adica de 240. Deputatii grupelor tuturor se bucura de aceleasi drepturi. Comisarulu otomanu si delegatii ad-hoc voru asistá la siedintele Adunarii la unu locu anumit.

Incidentele franco-tunisianu.

Reproducem dupa diarulu Times descrierea faptelor care au provocat neintelegerile dintre gubernul francesu si beilul Tunisului si care au datu locu la diferite versiuni esagerate.

Ece ce dice in acésta privintia corespondintele din Parisu alu diarului englesu:

Adeverulu asupa incidentului tunisianu care a fostu forte multu esageratu, e simplu acesta: Beilu nu numai ca se inpotrivu d'a acordá cercetarea propusa de gubernul francesu in afacerea d-lui Sancy, déru amenintia inca d'a confisca erghelia acestuia. D. Roustan, consululu francesu, declaru ca densulu din preuna cu ianicieri sei se va opune cu poterea la o asemenea confiscare si, in urm'a acestei otariri, functionarii beilului se lasara de ideia loru.

Gubernulu francesu e pe deplinu otarit d'a cere satisfactiune pentru atitudinea ostila a beilului.

E dreptu ca d. Maccio, consululu italianu, a fostu escortat pana la locuinta sa de soldati italianni de si cu cate-va dile mai inainte echipagiu unei corabii francese fusese opritu d'a face exercitii afara din orasius; inse, candu d. Roustan se jalui de acésta preferintă facuta consulului italiano, beilu i responde ca nu scia nimicu despre escorta si ca va blamá acestu faptu. Asia si facu; éru d. Maccio isi exprima parerea de reu, observandu ca tocmai atunci sosise din Beyruth, unde e obiceiu d'a escorta pe unu consul nou in felulu acesta, si ca crediuse ca in Tunis domnesce aceiasi regula.

Acestu incidente e prin urmare fara insemnatate si nu e de locu adeveratu ca Italia cauta se faca difficultati Franciei. Italiei i s'a datu se intelégă intr'unu modu forte lamurit u ca Francia s'ar opune chiaru cu armele in contra dorintiei vr'unei poteri europene d'a castigá preponderantia in Tunis, de óre-ce ar considerá acésta cá o amenintare a Algeriei. Prin ur-

mare, nu se pote admite ca Italia face intr'adinsu difficultati.

„Se crede in genere ca atitudinea beilu i-a fostu insuflata de represintantele unei poteri amice Franciei, care urmaresce prin urmare o politica personala, contraria iustructiunilor sale.“

„Romanulu“

Din sal'a Tribunalului reg. ung. din Sibiu. — Dumitru Radu, sergeantulu de dorobanti.*)

In diu'a de 16/28 Decembre a. tr. s'a tienutu in sal'a tribunalulu de aici, o interesanta pertractare finale; — interesanta nu pentru că respectivul casu criminalu ar fi fostu cine scie catu de complicat — ci din causa, că acestu incidentu e de mare insemnatate internationala. — Dara mai inainte de a intrá in meritulu criticei objective se constatamu faptulu asia precum a decursu — reser-vandu-ne dreptulu de a ne esprimá la urma si parerea nostra pentrucá asia onoratulu publicu cetitoriu cu atatu mai lesne se si pote face o icóna adeverata asupra unei cestiuni, care pote nici la 10 ani nu se mai intempla din causa, ca acusatulu e dintr'unu altu statu, — elu adeca este din Romania.

Acusatulu este Radu Dumitru de 23 ani, necasatoritu, sergeantu in armata Romaniei, din comun'a Rucaru, districtulu Pitesti, fara avere, nepedepsitu, cu statiunea in Riu-Vadului — vecina cu granita Austro-Ungariei langa Turnu rosu.

Casulu au fostu urmatorulu:

In Augustu 1877 s'a fostu pradatu prin mai multi talhari in mai multe rinduri calatori si pichetele granitariilor romani din apropierea Galbenei, — furandu-li-se vestimentele, puscile de rezerva si bani in suma de 15 napoleond'ori, si batendu'i si chinuindu'i in modu neauditu chiaru si pe granitieri romani. Facandu-se aratare la comanda respectiva, acésta a ordonat numitului sergeantu — se caute inpreuna cu cei 5 feciori ai sei — si cu ajutoriul a 20 de ómeni se prindia cu ori ce pretiu pe talhari.

Amesuratu acestui ordinu comandantulu si pornescu cu numitii feciori si cu poter'a pe muntele Galbina — situat pe granitia intre Romani'a si Transilvania. Acolo dà prin paduri preste unu romanu anume Const. Bucuru Mitrea, care fiind suspectu l'au incongiuratu pentru, că se-i prindia. Acel'a vediendu, ca nu pote scapá, a inceputu se pusce in potera — eara pe unul lovindu'l in capu cu unu ciomagu, a spartu cerculu voindu se scape cu fug'a. In momentulu acel'a inpuscandu si soldatii si poter'a ne mai asceptandu comanda acusatului sergeantu, l'au ranit in peciorulu stengu, in care s'au aflatu apoi 14 halice si unu glonte. — Prindiendu'l l'au adusu apoi la vama. In tempulu acela pe cale mai inainte de ajunge la vama numitul C. B. Mitrea a murit.

Prin cercetarea facutu in Romani'a s'a constatatu, că numitului sergeantu comandantu si-a inplinitu numai ordinulu seu inpusu conformu regulamentului militaru si instructiunile sale.

In Aprilie 1878 — la invitarea unora dela comanda din Turnu-rosiu numitului sergeantu s'a dusu acolo că se petréca cu ei.

Dara aci fu prinsu de 2 gendarmi, adusu si inchisul la tribunalulu de aici subtu pretectu, că elu ar fi omorit u pe C. B. Mitrea.

Acésta s'a intemplatu la 16 Aprilie — si de atunci pana in 28 Decembre, aprobate aproape 9 luni fu detinutu numitului sergeantu in prinsore preventiva!

Cerandu-se prin ministeriulu de externe alu Romaniei estradarea sergeantului pentru de a fi eventualu judecatu din partea tribunalului militaru competentu de acolo, tribunalulu din Sibiu a decisu pe bas'a actelor, se nu-lu estradare pretindendu, ca faptulu s'ar fi comis pe teritoriul Ardealului!

Asia dupa ce s'a facutu cercetare pre deplinu si s'a cerutu si actele din Romani'a, s'a tienutu aici pertractarea finala, care a durat dela 9—12 ore, si in care sergeantulu acusatulu, s'a aparatu in modu stralucit, aratandu, că chiaru candu ar fi comandat elu soldatilor si poterei că se inpusce, si chiaru candu ar fi inpuscatu si elu iusus si asupra lui C. B. Mitrea, ceia-ce nu a facutu, elu si-ar fi inplinitu numai datoria de soldatu si comandantu, éra de alta parte constatatu fiindu, ca pusc'a lui a fostu cu acu (Hinterlader) nu a potutu se pusce cu halice. Acusatulu responde mai departe la intrebările presiedintelui, ca nu pote sci, care din soldati séu potera a nimerit, ca a comandá focu in o astufeliu de positiune a fostu inposibilu, si ca in pericolu soldatulu numai ascépta dupa comanda; ca dinsulu nu au potutu cunoscere pe ciobanulu acela — si cu atatu mai pucinu a potutu sci ca e pe

*) Intardiatu din lipsa de spatiu si din caus'a Sf. Serbatoru.

teritorialu Transilvaniei, fiindu diferenția numai de o puscatura. Tote aceste responsuri sergentulu le a datu in tonu respectuosu si standu in totu temputu in positiune de militariu. Dupa-ce aparatoriulu, d-lu cons. gub. in pensiune Ilie Macelariu róga pe tribunalu că se se abstienă dela cetirea multelor protocole, ce sa si intemplatu, se cetește la rogarea procurorului numai fassiuinea martorului Sierbanu Nanu.

Acestu protocolu luatu fiindu la tribunalulu din Rimnicul Valcii, — din partea d-lui Jonescu in limb'a romana a causatu la cetirea lui multu necadiu Colegiului.

Acusatulu contesta si asupririle ce i se aducu prin protocolu le respinge si nega a sci absolutu ceva despre cele contineute in elu.

Dandu-i-se cuventulu procurorului pentru că se-si formuledie acusarea sa, d-sa concentrédia tóta acusarea in 3 puncte prin care voiesce a probá culpabilitatea numitului sergentu si adeca: considerandu ca ar fi recunoscutu inaintea gendarmilor si doctorului Eisenmayer ca elu a impuscatu pe C. B. Mitrea; — considerandu ca ar fi fostu la fati'a locului cu pusc'a si in fine considerandu, ca au esecutatu ordinulu falsu: pe bas'a acestoru dovedi indirekte propune a se pedepsi dupa §. 143 a. cod. pen. pentru vatamare grea corporala, nepotandu-se constatá prin a cui impuscatura s'a causatu mortea, — provocanduse mai departe la §§-ii 262, 263, 264 si 269 a proced. pen.; in considerare inse, ca acusatulu au fostu 9 luni in inchisore preventiva fara vin'a sa propune a se dejudecă numai la 6 luni temnitia grea cu o di de postu in septamana si eliminare din Austro-Ungaria.

Defensorulu dlu cons. J. Macelariu combate cu documente vii, scurte, dara bine preciseate, cumca tóte cele 3 indicii nu se potu aplicá de locu asupra acusatului, pentru ca acesta nu s'a esprimitu catră nimeni, cumca elu ar fi impuscatu pe C. B. Mitrea; ca au fostu la facia locului e adeveru, sergentulu comandante insa si-a inplinitu numai mandatulu, si chiaru daca ar fi comandantu sau impuscatu insusí, si-ar fi inplinitu numai dator'a de soldatu; éra incatul pentru aceia ca si-ar fi inplinitu ordinulu falsu acéastă nu se pote afirmá, pentruca e in genere cunoscutu, ca la militia unu inferioru nu are de a intrebá de motive, candu primesce vre-unu ordinu dela superiorulu seu, deci a trebuitu se isi inplinesca ordinulu seu. Nu a voit u si nu a potutu se se faca insusi vinovatu de calcarea legilor militarie.

Nefiindu deci nimica probatu, se róga, că tribunalulu pe bas'a §-lui 288 a proced. pen. se achite pe acusatulu.

Dupa o scurta replica si dupica tribunalulu se retrage in sal'a laterală, si inainte de 12 ore publica urmatórea sentintia:

„Dumitru Radu sergentu in armat'a Romaniei s'a facutu culpabilu de crima pentru vatamare grea de corp comisa asupra lui C. Bucuru Mitrea si s'a condamna in sensulu §-lui 143 si in legatura cu §. 54 a cod. pen. — la 2 luni temnitia grea cu o di de postu pe septamana, — la purtarea speselor, cari se declara de neincassabile, si in fine dupa inplinirea pedepsei se eliminédia din statulu Austro-Ungariei.“ Procurorulu se multiameste, cu acésta sentintia éra acusatulu isi cere unu terminu de cugetare de 24 ore.

Asia a decursu acéastă pertractare, la care dupa modest'a nóstra parere, ar fi fostu de lipsa, bă chiaru o necessitate imperativa, că colegiulu se fia fostu compusu din judi mai cunoscetori de limb'a romana, decatul cum a fostu cei presenti.

Dorim si speram, că in viitoru la asemenea casuri inseminate, spre a satisface justitiei pe deplinu, cei competenti voru fi cu mai mare atentiu la compunerea colegiului, că asia publiculu asultatoriu se nu pote remanea la indoiala in nicí o privintia si se-si pote forma convingerea objectivu despre vinovatia séu nevinovatia acusatului si prin urmare despre judecarea sau achitarea respectivului.

Sibiu, 27/8 Ianuariu, 1879.

Dr. N. Olariu.

Sciri diverse.

— (Profesiunile industriali la romani.) Industri'a mica, adeca nu cea mare de fabrici, ci asia numitele meserii sau „mestesiuguri“ este multu mai bine reprezentata la elementulu nostru romanescu de cătu o credeam noi insíne, carii in pessimismulu nostru celu negru o numim aprope nulla. Sistem'a vechia, rigorosa, in parte chiaru barbara a corporatiunilor ingradite cu privilegiuri mari, esclusive, basate pe principiul de nationalitate, a fostu unu obstacolu cumplit pentru romani. La acelu blastemu s'a adaosu

ambitiunea nostra nationale stravechia, insocita de opinionea totu asia vechia, dara eronata, că artele si meseurile (artes et opificia) desonora. Si totusi, inca si pâna in 1848 noi aveam profesionisti forte multi, pe alocurea căte una comună intréga, fóra că natuinea se'i scia si se'i cunoscă. Espositiunea nostra din 1862 la Brasovu ne-a deschis in cătu-va ochii, că se vedem si pe acestu teren ceva mai departe. De candu Asociatiunea transilvana sparse si aci calea si incepù a incuragiá industria mica prin ajutorie de bani, rezultate bune incepù a ne surprinde. Din mai multe exemple se tîna locu aci numai doue.

Reuniunea sodalilor romani din Sibiu avu curagiul se invite pe publiculu intregu la productiunile sale din sér'a de anulu nou, cu program'a anuntata si de noi in suplementul Nr. 104 din a. tr. Sciti ce s'a intemplat? Sal'a cea istorica dela „imperatulu Romanilor“, destinata din secoli pentru adunari numeróse, a fostu plina cu tote camerele sale apartinente, din cauza că la acea petrecere participara nu numai familiile nóstre din locu si altele din comunele vecine, ci se pote dice că majoritatea publicului a constatu din concitatienii de alte limbi si anume din germano-sasi, in frunte cu domnulu comite supremu. Mai toti principalii, pe la carii se afla in activitate sodali si invetiacei romani, au participat cu familiele la acea petrecere care decurse in cea mai buna ordine. Noi punem temeu pe acéasta inprejurare, pentru că ea este unu semnu bunu alu timpului, pe langa altele reale. Éta unde duce cultur'a superioara si tolerantia nationale. Sodali romani avem aici pâna acum numai vreo 52, si totusi densii prin portarea si periodicele loru productiuni sciura se castige asia de frumosu simpathiale concitatienilor si ale patronilor reuniunei loru. Speram se aflam mai multe in „Telegrafulu romanu“, mai alesu că dn. colegu redactoru alu acelui este directoru alu reuniunei, care acum esiste de 10 ani.

— (Despre stadiul unu in care a junse industria mica la Brasovu), avem mai de curendu interesantulu protocolu alu adunarei generale tinute de asociatiunea respectiva in 17/29 Decembrie anulu trecutu publicat in „Gazet'a Transilvanie“ Nr. 103. Acea reuniune esiste de 8 ani, in care periodu se asiediara pe la vreo 16 ramuri diferite de industria 178 de baiati, anume in a. tr. 41 veniti din mai multe tñuturi ale tieriei. La unii invetiacei sarmani de totu li se dau si vestimente, si toti sunt obligati a invetiá la scóla, care si dupa lipsele sale de invetiatura. Cu Sibiulu si cu Brasovulu rivalisádu intru aplicarea la meserii confratii nostrii dela Clusiu, Orastia, Bistritia, si de pre aiera. O rogare avem cátro toti patronii industriei mici. Se nu'i dea de invetiacei, pâna ce n'au esitu celu mai pucinu din cele 4 clase primarie (normali), éra desemnul mai alesu liniariu, se li se impuna la toti fóra nici o distinciune de ce meseria va invetiá, că la tóte va avea multu pucinu lipsa de elu. Se nu o patia de es. că la scóla magiara a industriilor din Clusiu, unde multime de baiati nu sciu mai nimicu pre candu ii dau la „maisteri“, cum arata si „Kelet“ din 4 Ian. a. c.

— (Ciuma in fricosiata.) Astazi numai ómenii cei mai betrani din partea meridionale a patriei nóstre mai sciu ce este ciuma (pestis, pestilentia) si tóte orrorile ei. Cá de 120 de ani mesurile aspre luate de guberne contra propagarei acelui blastemu au scutit pe popórale europene de pericolu, cu exceptiune de tierile turcesci, dara că de ani 40 incóce chiaru si in Turcia s'a micsoratu furi'a pestilentiei; numai in tierile asiatici iau mai remasu urmele. Éta inse că prin contactulu in care au venit u russii cu turcii in Armenia pre cătu au durat bataile din anulu trecutu, pestilentia se arta pe neasteptate in provinci'a Astrachanu de cătra Marea caspica cu atata furia, cătu in 10-15 dile omorí căteva sute de ómeni. Fiindu-că pestilentia este morbulu celu mai contagiosu (lipitosus) pentru ómeni, gubernulu Russiei a si luatu mesurile cele mai severe spre a localisá turbarea ei, căci de vindecare mai că nu pote fi vorba; numai naturi forte tari potu se scape de ea, si vai de lume, candu nu i se pune stavila absoluta prin carantine. Din vechimea cea mai departata se afla la scriitorii urme de pestilentia, betrani si nu iau descrisu exactu caracterulu, că se se scia, cum era cium'a inainte cu 2-3 mii de ani. Cium'a despre care s'a scrisu ceva mai multu in vechime, a fostu rea universale dela a. 542 d. Chr. din dilele imperatului Iustinianu. Se scrie, că atunci a murit a patra parte din locuitorii imperiului, adeca mai multe milioane de ómeni, anume in unele cetati si tñuturi n'au remasu nici-unu omu. Asia s'a intemplat si mai tardiu in evulu mediu de mai multe ori. In Austria cea mai cumplita pestilentia a fostu in a. 1713. Cium'a se manifesta mai antau prin langedime simtita in totu corpulu, dupa care urmá media friguri violente si in urma loru se formá media bubóie tari si

fóte puturose intre vintre, in deserturi, de multe ori subtióra sau pe sub falci; adesea esu si pete sau pete vinete-rosii pe corpu. Bubóile si uimele aceleia sunt nespusu de dureróse, si in cele mai multe casuri mortali. Ciun'a, că si multe alte bóle epidemice se lipesc si omóra mai virtosu pe acea parte a omenimei, care traiesc in aeru necurat, in locuri baltóse, pline si de mortatiuni, si care nu'si spala corpulu mai desu, nu'si schimba vestimentele, nu merge la aeru curat, mananca la carnuri si pesci statuti, inputiti; mai alesu femeile necurate, caror le este óresicum frica de apa, sunt forte tare supuse la móre prin ciuma, că si la alte bóle.

— (Linia drumului de feru Orsiova-Verciorova) se va deschide catu mai curendu in urm'a negotiatiunilor satisfactore ce au avut locu tempulu din urm'a intre gubernulu romanu si celu austro-ungaru relativ la jontiuni.

— (Jubileu diaristicu.) In 6 Ianuariu a. c. celu mai acredittu si mai respandit u diariu din Ungaria scrisu in limb'a germana „Pester-Lloyd“ si au serbatu jubileul seu de 25 ani trecutu dela inintiarea lui. Cu ocasiunea acésta societatea Lloydului-ungurescu au datu unu banchetu stralucit in sal'a cea mare a hotelului „Europ'a“ din Pest'a. Redactorulu primariu alu numitului diariu d. Max Falk a fostu serbatorit si i sau facutu ovatiunile cele mai onoratore, atatu din tiéra catu si din streinetate.

— (Pregatri de serbare.) Deja de pe acuma s'a porntu in tota monarchia o agitatiune laudabila pentru serbarea dilei de 24 Aprilie a. c. in care se voru inplini 25 ani dela casatorirea Maj. Sale a Imperatului Franciscu Iosifu I cu august'a si prea gratios'a nóstra Imperatéra Elisabet'a fia' ducelui Macsimilianu de Bavaria.

— (Regele Spaniei Alfons) se va casatori pentru a dou'a óra cu o principesa belgiana.

— (Armat'a austro-ungara.) Din siematismulu publicat pe anulu 1879 se vede ca armata c. r. de linie are: 1 feldmarsialu, 23 feldzeugmeisteri si generali de cavalerie, 72 feldmarsialu-lieutenanti, 136 generalu-maiori, 316 coloneli. In stabulu generalu se afla 45 coloneli-lieutenanti, 44 maiori si 145 capitani afara de cei 34 atasiati, in fine 95 locotenenti atasiati si 2 sublocotenenti atasiati. Trupele pedestre adeca infanteria, venatorii si pionirii au: 155 vice-coloneli, 358 maiori, 2344 capitani; infanteria are 2243 locotenenti, 4987 sublocotenenti (inpreuna cu cei din resvera) si numai 712 cadeti; venatorii au 288 locotenenti, 619 sublocotenenti si 108 cadeti; cavaleria are 42 vice-coloneli, 64 maiori, 374 capitani, 768 locotenenti, 807 sublocotenenti si 78 cadeti; artilleria are 30 vice-coloneli, 74 maiori, 414 capitani, 573 locotenenti, 955 sublocotenenti si 67 cadeti; la trup'a de geniu se afla 21 vice coloneli, 31 maiori, 165 capitani, 154 locotenenti, 288 sublocotenenti si 23 cadeti; pionirii au 53 locotenenti, 84 sublocotenenti si 9 cadeti; trupele sanitare au 1 vice-colonel, 2 maiori, 24 capitani, 25 locotenenti, 57 sublocotenenti si 18 cadeti; trainul are 2 vice-coloneli, 6 maiori, 50 capitani, 64 locotenenti, 114 sublocotenenti si 22 cadeti: corpulu medicilor militari numera: 2 medici ai stabulu generalu, 20 medici superiori de stabu de 1 clasa, 23 medici superiori de stabu 2 clasa, 95 medici de stabu, 310 medici de regimentu de 1 clasa, 310 medici de 2 classa, 990 medici locotenenti, 9 medici de asistentia, 380 medici de asistentia in resvera si cativa submedici; clerulu militaru numera 1 vicar apostolicu de campanie, 1 directoru consistorialu de campanie, 2 secretari consistoriali de campanie, 18 preoti militari si unu numeru mare de curatori militari, capelani militari si profesori, precum si predicatori protestanti si in fine 5 rabini de campanie; la auditoratu aflam 3 auditori generali, 11 auditori coloneli, 13 auditori vice-coloneli, 37 auditori maiori etc. la intendantia se afla 1 siefu de sectiune, 1 intendantu generalu, 19 intendanti superiori 23 intendanti si unu mare numeru de subalterni.

— (Perderile russilor in resbelulu trecutu) dupa datele statisice ale generalu stabulu englesescu pe peninsul'a balcanica s'au ingropatu 129,471 éra din cei 120,950 cari au fostu retramisi in Russia si findu bolnavi séu raniti au murit 42,950.

— (Catastrofa vasului marinu „Thunderer“). „Devastation“ si „Thunderer“ sunt colosii cei mai formidabili ai marinei britanice. „Thunderer“, care au primitu botezulu de apa la anulu 1875 coprindea 9190 tone, éra masinele lui lucrau cu o fortia de 6270 cai; cursulu seu era de 13½ miluri de mare pe óra. In dimineti'a anului nou acestu colosu care stationa in Marea marmara pleca dela Artali spre Bos-Bourbon la exercitiile de tiru. In momentulu candu se introduce obusulu intr'unulu din tunurile cele colosalni, cunoscute sub numirea de „Woolwich Baby“ se audi o detunatura terribila. Obusulu esplodase si sfari-

mandu tunulu si o parte a vasului causă si mórtea la 8 persoane a echipajului, intre cari se afă 1 sublocotenent, 2 suboficiari, 1 corporal si patru matrosi. In urm'a acestei catastrofe vasulu va fi dusu la Anglia pentru că se fia reparat, ceea ce va costă cateva milioane de franci.

(O mórte dupla.) In orasul Pitesti s'a intemplat o mórte dupla destul de curiosă. Două soci betrani, dintre care barbatul numeră 85-90 ani, si femeia dela 75-80, traiau in cea mai mare iubire si armonie. Intr'o séra, siediendu la vorba dupa obiceiul loru, intre altele, a venit vorba si despre mórte: barbatul dice femeiei ca ar dori se mória elu cele d'anteiu, pentru că femeia lui in urma se'i faca cele pentru sufletu dupa obicei; femeia i respunse ca densa ar voi se mória cea d'anteiu. In fine, dupa mai multa discutiune intre ei, convinu se mória si unulu si altulu totu-odata.

N'a apucat se se termine acésta si femeia cere ficei loru, care ii ingrijia, se'i aduca luminarea de céra, ce o pastră de la Erusalimu, pentru a le servi la finitulu loru, pentru că ambii soci visitasera aceste locuri; dicéndu că ea o se mória, se aduce luminarea si, dupa cátiva minute, mória; barbatul in urma dice: de órece au convenit a muri odata amendou, trebuie se mória si elu; se culca in patu; i se pune in mana aceiasi luminare; cátiva minute in urma isi dà sfér-situul.

A treia di esia din curte cortegiu funebru, care ducea la grópa, intr'acelasiu sicriu, pe acésta parechia, care cátu a fostu in viézia s'a iubitu si unitu in tóte, pana chiaru si asupra mortii loru, de a fi totu in aceeasi ora.

(Chieluiile ultimului resbelu russo-turcu) s'a ureatu in totalu, dupa cum serie diariulu „Ruskoja Prawda“ din Petersburg, la sum'a de doue miliarde ruble, dintre care 800 milióne ruble se vinu asupra lichidarii socoteleloru causate de resbelu si asupra intretinerii armatei de ocupatiune.

Sumariu prescurtat din materiale publicate in Observatoriu anulu I.

(Urmare.)

Nr. 38. Romanirea magiariloru, fantasia si fictiune.

Nr. 39. Propagand'a calviniloru intre romani si magiarisarea acestora, studiu istoricu si juridicu, in 4 Nri. — Abecariele din imperiul austro-ung. (critica continuata in Transilvani'a).

Nr. 40. Poporul slovacu din Ungaria, tînuit'a sa nationale si politica.

Nr. 41-2. Sistem'a dualistica combatuta in parlamentul din Vien'a cu argumente grele. — Cantecele latinului. — Legea comunala in camerele Romani.

Nr. 43. Agitatiuni electorale si lips'a de morala in politica. S. a. m.

Nr. 44. Tirani'a exaltata (Grünwald). — O voce seriosa in ó'a suprema cáttra clerurile romane si fruntasii poporului romanu, in caus'a instructiunei popularie, de unu Archiereu gr. res., in 6 Nri. — Correspondentia de advocatul Iosif Romanu in caus'a averiloru diecesane dela Oradea m.

Nr. 45. Sistem'a federalismului in parlamentul din Vien'a, in 2 Nri, notiunea lui. — Socialismulu. — Pellagra (morbu de fóme si mamaliga rea). — Calamitatile scólei romanesci din Rodna in Transilvani'a.

Nr. 46. Din lucrările congresului dela Berlinu. — Cestiune negra dela Aiudu.

Nr. 47. Chart'a ethnographica a Turciei europene. — Romani'a: Romanii si Bulgarii, amerintiarile acestora. — Conversatiuni literarie: I. I. Rousseau, in 2 Nri.

Nr. 48. Cestiunea Transilvaniei in congressulu europenu, in 2 Nri.

Nr. 49. Continuari, corespondentie s. a. m.

Nr. 50. Ungaria si Romani'a, insulte furióse contra Romaniei si armatei romane in diariile magiare. — Boem'a si politic'a de passivitate a cechiloru in camer'a

Ungariei (acestia insultati). — Memorialulu reprezentantiloru Romaniei la congresu. — Literariu: pasquilulu „Romanismus“ de ungurul A. Szántay.

Nr. 51. Continuari. — Dela Clusiu, studiu politicu relative la situatiune, in 2 Nri, de Ladislau Vaida.

Nr. 52. Congresulu. — Agitatiuni electoralu etc.

Nr. 53. Sarac'a Transilvan'a (sarcasmii din „Pesti Napló“). — Romani'a: Situatiunea grea.

Nr. 54. Oglinda din Boem'a (paralelle nationali si politice.) Erasi agitatiuni electoralu. — Despre Bosni'a si ocuparea ei prevediuta. — Acte importante dela congresu, discursele plenipotentiarilor romani, in 3 Nri. — Literariu: Alexandri aparatu in Telegrafulu romanu (humoristicu).

Nr. 55. Oglind'a concava din Boem'a (totu paralella). Transilvan'a: Politic'a resistentie passive si politic'a activitatii parlamentarrie. Conferenti'a electoralu conchiamata, program'a ei. — Informatiuni din sfer'a economiei nationale romanesci, cu cifre instructive, dupa Blätter für Handel etc. trad. de J. Romanu.

Nr. 56. Conferenti'a electoralu a Romaniloru tenua in Sibiu, relatiune asupra decursului ei. — Processulu verbale alu conferintiei, in doi Nri. — Ungaria: Agitatiuni electoralu cu versari de sange. — Testulu tractatului dela Berlinu. — Romani'a: Statistic'a scóelorloru. — Persecutiunile electorale in Russi'a. —

Nr. 57. Dela conferint'a electoralu din Sibiu; argumentele politice de resistentia passiva, in 4 Nri.

Nr. 58. Apellulu electoralu alu lui V. Babesiu.

Nr. 60. Progressele passivitatii parlamentarrie in Ungaria, dupa „Politik“, si dela Arad originalu. — In caus'a Basarabiei rapite, dupa H. Schuchart.

Nr. 61. Capitulare din resistentia passiva, ce insemmna? (erasi paralella). — Reflecțiuni asupra ocuparei Bosniei si Hertegovinei. — „Romanulu este bunu soldatu“ cuventele monarchului.

Nr. 62. Despre adunarea generala a Asociatiunei transilvane. — Cum a fostu participarea la alegerile dietali.

Nr. 63. Ce insémna ocuparea Bosniei. — Suveniri dela adunarea generale a Asociatiunei trans.

Nr. 64. Sciri nationali din Bucovina. Romani'a: Inceperea demobilisarei. — Inceperea versarei de sange in Bosni'a cu austriacii.

Nr. 65. Votulu minoritatii din conferint'a electoralu dela Sibiu, de N. Stravoiu, in 2 Nri. — Soliditatea cechiloru. — Seraievo luatu.

Nr. 66. Missiune politica ungrésca in Bucuresci. — Lig'a albanesiloru, conditiunile ei.

Nr. 67. Scrisori politice de ale lui Ludovicu Kossuth. — Ce a fostu la 1865, este si astadi (la Memoria mitropolitului Alesandru Siulutiu). — Din Bucovina, despre asociatiune. — Fundatiunea mitropolitului A. Siulutiu. — Legea contra Socialistilor.

Nr. 68. Viitorul Romaniei. — Despre societatea academică din Bucuresci. — Certe electoralu fribinti din Brasovu, Alba etc.

Nr. 69. Legea electoralu — monopolu alu aristocratiei, dupa Ios. Hossu, in 3 Nri. — Brutalitati

dela Clusiu contra romaniloru. — Romanismulu in Sibiu. — Plansori multe dela Alba si din districtul Nasaudului.

Nr. 70. Institutele nóstre de invietamentu superior, in 2 Nri. — Dela societatea academica, informatiuni si processe verbali in mai multi Nri. — Scóole din comitatul Hunedorei, starea loru cea ticaloasa, in 7 Nri.

Nr. 71. Continuari si a. m.

(Va urm.)

Cu Nr.-lu acesta se incepe Anulu II alu „Observatoriului“. Conditiunile de abonamentu se pot vedea in fruntea diariului.

Pentru mai mare inlesnire a onor. publicu cetitoriu si la rogarile ce ni se facura deschidemu prin acésta abonamentu si pe

Triluniul Ianuariu—Martiu cu 2 fl. v. a.

Esemplarie complete si legate din cursulu anului trecutu mai avemu numai optu. Pretiulu unui exemplari este de: 8 fl. v. a.

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la	14 Ianuariu in Sibiu:
Grâu, dupa cualitati	1 hectolitru fl. 5.30—6.10
Grâu, amestecat	1 " " 4.40—5—
Secara	1 " 3.30—3.70
Papusioiu	1 " 2.90—3.30
Ordu	1 " 4—
Ovesu	1 " 1.70—2.10
Cartofi	1 " 1.50—2—
Mazare	1 " 5—5.50
Linte	1 " 10—11
Fasole	1 " 5—5.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram. " 35—
Untura (unsóre topita)	50 " 28—
Carne de vita	1 " 33—44
Oua 10 de	1 " 25—

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

10 Ianuariu.
Obligatiuni rurale din 1864 cu 10%
Imprumutul Oppenheim din 1866 cu 8%
Obligatiune de imprumut dominiale din 1871 cu 8%
Creditu fonciariu (hipot.) rurale cu 7%
Creditu fonciariu urban (alu capitate cu 7%)
Imprumutul municipal nou (alu capit.) din 1875 cu 8%
Fondul de pensiuni (per 300 l. a.) cu 10%
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%
Actiunile caliloru fer. prioritati din 1868 cu 6%
Daci'a, Compania de asecur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8%
Romani'a. Compania de asecur. (act. de 100 l. n.) 1873 cu 8%
" 86—

ABONAMENTU

la

„ALBIN'A CARPATILORU“ fóia beletristica, scientifica si literara cu ilustratiuni. Anulu III. 1879.

Redactoru:
Iosif Popescu.

Editoru:
Visarionu Romanu.

Appare in Sibiu la 15 si ultim'a fiecarei luni in fascicole de cát 2 côle.

Pretiulu abonamentului: 1 anu 6 fiorini, 6 luni 3 fl., 3 luni 1 fl. 50. — Pentru Romani'a: 1 anu 16 lei, 6 luni 8 lei, 3 luni 4 lei. Pretiulu abonamentului se pote tramite din Romani'a in bilet hypothecari si in marce postale.

Abonamentele se facu la editorulu V. Romanu in Sibiu, la birourile postale si prin toté librariile.

Nouilor abonati li se voru tramite numerii apparuti dela inceputul anului III lun'a Octobre a. c.

Fóia va aduce in colóne sale articoli de scientia cu scopu de a instrui pe cetitori in toté directiunile cugetarei omenesci, se va sili a respondi in publicu acèle cunoscintie, care sunt nedispensabile atât pentru individi, cátu si pentru natiuni intregi, dé cátu ori si vorba de unu adeverat progresu in civilisatiune. In partea beletristica se va oferi publicului, mai cu sama secșul frumosu o lectura nu numai distractoare, ci si utila, careia se nu-i fia straine nici principiele estetice, nici regulile bunului gustu. Fóia va tracta materii literarie din cele mai interesante, avendu pururea in vedere originalitatea obiectelor si a cugetarei, puritatea limbei si chiaritatea modului de a scrie. Ilustratiunile voru corespunde asemenea asteptarei onor. publicu.

Din anulu I si II mai sunt inca esemplare cu pretiulu scadiu de 3 fl. seu 7 lei 50 bani anulu 1877, si 2 fl. seu 5 lei anulu 1878.

(57) 2—3

Domnulu meu! (21) 29

Dupa-ce prin intrebuintiarea alloplui d-tale am scapat cu totul de tusea mea si de ragusia impreunata cu aceea, de care suferim septemanii si totu odată in urmarea binefacutórelor resultate ale acestui allopu minunatul de plante manan recastigat si vocea de mai nainte, me sentiu forte oblegat a' Ti multiam din tota anima pentru acésta inventiune salutarie, cum si a recomanda acésta medicina probata, dupa a mea convictiune, la toti cati suferu de pieptu si mai veritos cantatilor. Cu perfecta stima

Peisching, 25 Juniu 1857.

Ioanu Bauer.
docente.

Informatiunea despre folosire se alatura la fia-care sticla. Pretiulu unei sticile 1 fl. 25 cr. v. a. Pachetarea se computa cu 20 cr.

Depositulu principal la Franciscu Wilhelm apotecariu in Neunkirchen.

Allopulu de plante genuinu se mai afla in Sabiu: Friedrich Thalmayer, comerciant. Aradu: F. Tones & Comp. Blasius: Carol Schieszl, apotecariu. Alba-Julia, Juliu Fröhlich, apotecariu. Clusiu: Ed. Valentini, apotecariu. Brasovu: Ferd. Jekelius, apotecariu. Sighișoară: J. B. Teutsch, comerciant.

Hohenmauth, 25 Ian. 1858. Dr. Feschl.

D-lui L. Cantily, apotecar in Graz.

Onor. D-le! Folosindu in desertu diferite midilóce pentru dorerea de pieptu, de carea suferam greu de 2 ani, am cercat si cu o butelia de alloplu de plante Schneeberg anuntiati de d-ta, care se pote recomanda pe siguru la toti hecticii; pentru-ca, dupa intrebuintarea celuid'autant exemplariu amu sentit usiorare, si dupa-ce am mai cercat cu 2 sticle din acésta medicina minunata, sanata mea si restaura pe deplin. Multumindu-si Dlu meu, din tota anima, ramanu alu D-tale servitoru cu totu obligat

Graz, 3. Febr. 1857.

W. J. Pock.

Tipariul lui W. Krafft in Sibiu.

Editoru si redactoru respons. G. Baritiu in Sibiu.